

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
19.11.2022
Hetkel kehtiv
RT I, 16.11.2022, 2

Biokütuse, biometaani ja elektrienergia statistikaga ning kasvuhoonegaaside heitkoguste statistikaga kauplemise kord

Vastu võetud 14.11.2022 nr 90

Määrus kehtestatakse [vedelkütuse seaduse](#) § 2⁶ lõike 4 ja [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 123⁴ lõike 3 alusel.

§ 1. Terminid

(1) Biokütuse, biometaani või elektrienergia statistika on elektrooniline tõend megadžaulides (edaspidi *MJ*), mis tõendab biokütuse tarbimisse lubamist või biometaani või elektrienergia lõpptarbimisse andmist.

(2) Kasvuhoonegaaside heitkoguste statistika (edaspidi *KHG statistika*) on elektrooniline tõend, mis tõendab kütusega või tarnitud energiaga seotud kasvuhoonegaaside heitkogustega võrdväärse süsinikdioksiidi kogumassi vähendamist tonnides (edaspidi *t CO₂ekv*).

(3) Biokütus on biokütus atmosfääriõhu kaitse seaduse § 120 lõike 3 tähenduses.

(4) Eelkauplemine on kahepoolne tehing eelkauplemise müüja ja eelkauplemise ostja vahel, kus eelkauplemise müüja võtab enne statistika §-s 2 sätestatud korras talle väljastamist kohustuse võõrandada talle väljastatav statistika. Eelkauplemiseks sõlmivad tehingu pooled eelkõiguleppe, milles lepitakse kokku tehingu tingimused.

(5) Eelkauplemise müüja on biokütust tarbimisse lubav isik ning biometaani või elektrienergia statistikat biometaani või elektrienergiat lõpptarbimisse andev isik.

(6) Eelkauplemise ostja on eelkauplemise teel statistikat omandav vedelkütuse seaduse § 2¹ lõikes 1 ja lõikes 9 nimetatud kohustustega kütuse müüja ja kütuse impordi tegevusluba omav isik.

(7) Biometaani lõpptarbimisse andmine on biometaani lõpptarbimisse andmine vedelkütuse seaduse § 2 lõike 1 punkti 9¹ tähenduses.

(8) Elektrienergia lõpptarbimisse andmine on elektrienergia lõpptarbimisse andmine vedelkütuse seaduse § 2 lõike 1 punkti 9² tähenduses.

§ 2. Biokütuse, biometaani ja elektrienergia statistika väljastamine

(1) Biokütuse statistika väljastab Keskkonnaamet kütuse käitlemise andmekogus tarnijale vedelkütuse seaduse § 2¹ lõike 1 tähenduses biokütuse tarbimisse lubamise registreerimisel kütuse käitlemise andmekogus tarbimisse lubamisele järgneval kalendrikuul.

(2) Biometaani ja elektrienergia statistika väljastab maagaasiseaduse §-s 15 nimetatud süsteemihaldur (edaspidi *süsteemihaldaja*) vedelkütuse seaduse § 2⁶ lõikes 2 nimetatud digitaalses keskkonnas (edaspidi *kauplemisplatvorm*) biometaani või elektrienergia lõpptarbimisse andmise registreerimisel.

(3) Biometaani statistika väljastab süsteemihaldaja biometaani lõpptarbimisse andnud isikule, kes on kauplemisplatvormil gaasitanklas biometaani lõpptarbimisse andmise tõendamiseks kustutanud biometaani päritolutunnistuse. Biometaani lõpptarbimisse andmise tõendamiseks peab vastav biometaan olema antud võrku või tarnitud füüsiliselt maantee- või raudteetranspordil. Süsteemihaldaja väljastab biometaani statistika biometaani päritolutunnistuse päritolutunnistuste elektroonilisest andmebaasist kustutamise tulemusel biometaani lõpptarbimisse andmisele järgneval kalendrikuul.

(4) Lõpptarbimisse antud biometaaniga kogust arvestatakse biometaaniga alumise kütteväärtuse järgi kooskõlas vedelkütuse seaduse § 2 lõike 1 punktiga 13.

(5) Elektrienergia statistika väljastab süsteemihaldaja elektrienergia lõpptarbimisse andnud isikule, kes on registreerinud elektrituruseaduse § 42¹lõikes 1 nimetatud andmevahetusplatvormil enda omandis oleva mõõtepunkti, mille kaudu toimub elektrisõiduki laadimine elektrienergiaga, ning võtnud vastava mõõtepunkti arvele kauplemisplatvormil.

(6) Elektrienergia statistika väljastamiseks edastab elektrienergia lõpptarbimisse andnud isik maanteetranspordis kasutusse antud elektrienergia tunnipõhised kogused elektrituruseaduse § 42¹lõikes 1 nimetatud andmevahetusplatvormile hiljemalt kasutusse andmisele järgneva kalendrikuu viiendal kuupäeval või sellele järgneval esimesel tööpäeval. Süsteemihaldaja väljastab elektrienergia statistika nimetatud andmevahetusplatvormile edastatud elektrienergia koguste alusel sama kalendrikuu seitsmendal kuupäeval või sellele järgneval esimesel tööpäeval.

§ 3. Statistika kauplemise osapooled

(1) Enampakkumise teel saab biokütuse, biometaaniga või elektrienergia statistikat müüa vastavat statistikat omav isik.

(2) Enampakkumise teel saab statistikat omandada vedelkütuse seaduse § 2¹lõikes 1 ja lõikes 9 nimetatud kohustustega kütuse müüja ja kütuse impordi tegevusluba omav isik ning isik, kellel on kehtiv eelkauplemise teel sõlmitud eelkõigusega tarbimisse lubatud biokütuse või lõpptarbimisse antud biometaaniga või elektrienergia müümiseks.

(3) KHG statistikat saab müüa ning omandada atmosfääriõhu kaitse seaduse § 123¹lõikes 1 nimetatud kohustusega tarnija atmosfääriõhu kaitse seaduse § 123¹lõike 5 tähenduses.

§ 4. Statistika kauplemine

(1) Biokütuse, biometaaniga ja elektrienergia statistika kauplemine toimub eelkauplemise või enampakkumise teel.

(2) Kõigusega eelkauplemise teel kalendrikuu jooksul tarbimisse lubatud biokütuse või lõpptarbimisse antud biometaaniga või elektrienergia statistika võõrandamise kohta on võimalik sõlmida biokütuse tarbimisse lubamise või biometaaniga või elektrienergia lõpptarbimisse andmise kalendrikuu lõpuni.

(3) Lõikes 1 nimetatud statistika, mille võõrandamise kohta ei ole biokütuse tarbimisse lubamise või biometaaniga või elektrienergia lõpptarbimisse andmise kalendrikuu lõpuks sõlmitud lõikes 2 nimetatud eelkõigusega, müüakse enampakkumise teel.

(4) KHG statistika kauplemine toimub bilateralselt või enampakkumise teel.

(5) Biokütuse, biometaaniga, elektrienergia või KHG statistika ostja ja statistika müüja peavad olema registreerinud end kauplemisplatvormil ja kütuse käitlemise andmekogus.

(6) Biokütuse statistika ja KHG statistika kauplemiseks saadab statistika omanik enda kontolt kütuse käitlemise andmekogus elektroonilise kanali kaudu statistika enda kontole kauplemisplatvormil.

§ 5. Biokütuse, biometaaniga ja elektrienergia statistika eelkauplemine

(1) Statistika müügiks eelkauplemise teel registreerib eelkauplemise müüja eelkõigusega kauplemisplatvormil, esitades järgmised andmed:

- 1) eelkauplemise ostja nimi;
- 2) teave, kas võõrandatakse biokütuse, biometaaniga või elektrienergia statistika;
- 3) tarbimisse lubatud biokütuse või lõpptarbimisse antud biometaaniga või elektrienergia kogus MJ-des ning energiasisaldus MJ-des, mis võetakse arvesse vedelkütuse seaduse § 2¹lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel;
- 4) statistika müügihind;
- 5) biokütuse ja biometaaniga statistika puhul teave, kas tegemist on esimese põlvkonna biokütusega, täiustatud biokütusega vedelkütuse seaduse § 2 tähenduses või muu biokütusega;
- 6) biokütuse tarbimisse lubamise kalendriaasta või biometaaniga või elektrienergia lõpptarbimisse andmise kalendriaasta, millal väljastatava statistika kohta eelkauplemise kokkulepe on sõlmitud.

(2) Eelkauplemise müüjal on võimalik kauplemisplatvormil fikseerida lõike 1 punktis 3 nimetatud koguse asemel, et:

- 1) kogu vastaval kalendriaastal talle väljastatav statistika võõrandatakse eelkõigusega alusel;
- 2) kogu vastaval kalendriaastal tekkiv statistika, mis ei ole teiste eelkõigusega § 5 lõike 1 punkti 3 alusel võõrandatud, võõrandatakse eelkõigusega alusel.

(3) Eelkauplemise kokkuleppe sõlminud eelkauplemise ostja peab seitsme päeva jooksul tehingu registreerimisest kauplemisplatvormil kinnitama eelkokkuleppe. Eelkokkuleppe peab olema kinnitatud biokütuse tarbimisse lubamise või biometaani või elektrienergia lõpptarbimisse andmise kalendrikuu lõpuks.

(4) Eelkokkuleppe teel müüdud biometaani ja elektrienergia statistika väljastamise või biokütuse statistika kütuse käitlemise andmekogust kauplemisplatvormile ülekandmise järel § 4 lõike 6 alusel broneerib süsteemihaldaja statistika eelkauplemise ostjale.

(5) Eelkauplemise müüja poolt broneeringu kinnitamisel või kui eelkauplemise müüja broneeringut ei kinnita, siis seitsme päeva möödumisel biometaani või elektrienergia statistika väljastamisest või biokütuse statistika kütuse käitlemise andmekogust kauplemisplatvormile ülekandmisest kannab kauplemisplatvorm automaatselt statistika eelkauplemise ostja kontole kauplemisplatvormil. Broneeringu kinnitamisel on müüjal võimalik täpsustada § 5 lõike 1 punkti 4 alusel kauplemisplatvormile esitatud statistika müügihinda.

(6) Lõigetes 3–5 sätestatud tegevusi korraldatakse kuni lõike 1 punkti 3 või lõike 2 alusel kauplemisplatvormil registreeritud tehingumaht kalendriaasta kohta on täidetud või kuni kalendriaasta viimase kuu aruande esitamise tähtajani vastavalt vedelkütuse seaduse § 2⁴lõikes 1 sätestatule.

(7) Eelkauplemise müüjale väljastatava statistika ülekanne eelkauplemise ostjale toimub eelkokkulepete kauplemisplatvormil registreerimise järjekorras, arvestades igas eelkokkuleppes fikseeritud võõrandatava statistika kogust. Eelkauplemise ostja näeb kauplemisplatvormil enda eelkokkuleppe järjekorranumbri hetkeseisu eelkauplemise müüja arvestuses.

(8) Eelkokkuleppes taganemiseks kinnitavad tehingu osapooled kauplemisplatvormil soovi tehingust taganeda. Eelkokkuleppe rikkumisel on tehingu osapoolel õigus kauplemisplatvormil eelkokkuleppe registreering ühepoolset lõpetada.

(9) Süsteemihaldaja ei kontrolli eelkokkuleppe registreeringu ühepoolset lõpetamise põhjendatust. Eelkokkuleppe registreeringu ühepoolsest lõpetamisest tulenevate õiguslike ja varaliste tagajärgede eest vastutab eelkokkuleppe teise poole ees registreeringu ühepoolset lõpetanud isik.

(10) Eelkokkuleppes taganemisel või eelkokkuleppe registreeringu ühepoolset lõpetamisel ei toimu lõike 5 kohast statistika broneerimist eelkauplemise ostjale ja broneeritud statistika vabaneb edasiseks kauplemiseks.

(11) Kui eelkauplemise müüjale ei teki kalendriaasta kohta piisavas koguses statistikat, et täita kogu kauplemisplatvormil registreeritud eelkokkuleppe mahtu, väljastab süsteemihaldaja kauplemisplatvormil eelkauplemise ostjale ja eelkauplemise müüjale teatise eelkauplemise müüja kohustuse täitmata jätmise kohta.

§ 6. KHG statistika müük bilateraalselt

(1) KHG statistika müügiks bilateraalselt kannab müüja enda kontolt kauplemisplatvormil KHG statistika t CO₂ekv üle ostja kontole kauplemisplatvormil. KHG statistika ülekandel esitab müüja kauplemisplatvormil müüdava koguse hinna.

(2) KHG statistikat saab bilateraalselt üle kanda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 123¹lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmise kalendriaasta vältel või kuni atmosfääriõhu kaitse seaduse § 123³lõikes 1 sätestatud kalendriaasta viimase kuu aruande esitamise tähtpäevani.

§ 7. Enampakkumine

(1) Biokütuse, biometaani, elektrienergia või KHG statistika müügiks enampakkumise teel määrab müüja kauplemisplatvormil müügipakkumises pakutavale biokütuse, biometaani, elektrienergia või KHG statistikale miinimumhinna, millega on nõus statistikat müüma, enampakkumise miinimumsummu ja pakkumise tähtaja, mis peab olema vähemalt kolm kalendripäeva, kellaja täpsusega. Müüja võib määrata müügipakkumises muid enampakkumise tingimusi.

(2) Biokütuse, biometaani ja elektrienergia statistika müügipakkumises esitatakse lisaks lõikes 1 sätestatule:
1) paragrahvi 5 lõike 1 punktides 2, 3 ja 5 sätestatud teave;
2) müüdava statistikaga seotud kasvuhoonegaaside heitkoguste mahukus, milleks on kütusega või tarnitud energiaga seotud kasvuhoonegaaside heitkogustega võrdväärse süsinikdioksiidi kogumass jagatuna kütuse või tarnitud energia kogu energiasisaldusega, kütuse puhul väljendatuna selle minimaalse kütteväärtusena (g CO₂ekv/MJ).

(3) KHG statistika müügipakkumises esitatakse lisaks lõikes 1 sätestatule KHG statistika kogus süsihappegaasi ekvivalendi tonnides.

(4) Statistikat omandada sooviv isik teeb statistika omandamiseks kauplemisplatvormil pakkumise, mis esimese pakkumise puhul on võrdne miinimumhinnaga või ületab miinimumhinda ning järgnevate pakkumiste puhul ületab eelnevat kõige kõrgemat pakkumist vähemalt miinimumsammu ulatuses.

(5) Enda omandis olevale statistikale ei ole võimalik pakkumist teha.

(6) Kauplemisplatvorm kuvab müügil oleva statistika kõige kõrgemat pakkumist hetkeseisuga.

(7) Enampakkumine on pikeneva lõpuga. Pakkumiste esitamine lõpeb müüja määratud tähtpäeval ja kellaajal, kui 15 minutit enne märgitud kellaaja saabumist ei ole laekunud ühtegi uut pakkumist. Kui 15 minuti jooksul enne tähtaja saabumist laekub uus pakkumine, loetakse selle pakkumise laekumise hetk pikeneva lõpu perioodi uueks alguseks ja enampakkumine pikeneb. Enampakkumine pikeneb 15 minuti võrra seni, kuni selle aja jooksul laekub uus pakkumine. Enampakkumine lõpeb, kui 15 minuti jooksul ei ole laekunud ühtegi uut pakkumist. Kui enampakkumine ei ole lõppenud varem, lõpeb enampakkumine 48 tunni möödumisel müügiplakkumises märgitud enampakkumise lõpu ajast.

(8) Enampakkumise lõppemisele järgnevad kauplemisplatvormil järgmised toimingud:

- 1) müüja ja kõige kallima pakkumise teinud statistikat omandada sooviv isik (edaspidi *enampakkumise võitja*) saavad kauplemisplatvormil vastava teatise;
- 2) vastav statistika broneeritakse kauplemisplatvormil enampakkumise võitjale;
- 3) müüja kinnitab kauplemisplatvormil enampakkumise tulemuse seitsme kalendripäeva jooksul;
- 4) kui müüja ei kinnita enampakkumise tulemust punktis 3 sätestatud tähtjaks, vabaneb enampakkumisele esitatud statistika broneeringust ning süsteemihaldajal on võimalik avalikustada vastavasisuline teave kauplemisplatvormil;
- 5) pärast enampakkumise tulemuse kinnitamist kannab süsteemihaldaja statistika enampakkumise võitja kontole kauplemisplatvormil.

(9) Enampakkumist ei saa tühistada.

(10) Omandatud statistikat on õigus enampakkumise teel uuesti võõrandada, saates statistika eelnevalt enda kontolt kütuse käitlemise andmekogus elektroonilise kanali kaudu enda kontole kauplemisplatvormil.

§ 8. Andmete avaldamine

(1) Süsteemihaldaja avaldab kauplemisplatvormil kvartalipõhiselt hiljemalt kvartalile järgnevas 20. kuupäevaks süsteemihaldaja loodud meetodika kohaselt kaalutud keskmise biokütuse, biometaan, elektrienergia ja KHG statistika müügihinna. Süsteemihaldaja avaldab meetodika hiljemalt 1. jaanuaril 2024. a.

(2) Süsteemihaldaja avaldab kauplemisplatvormil ajakohasena eelkauplemise müüja täidetud kohustuste mahu protsendina kõigest eelkauplemise müüja sõlmitud eelkokkulepetest.

§ 9. Andmevahetus

(1) Kauplemisplatvorm edastab viivitamatult automaatselt elektroonilise kanali kaudu kütuse käitlemise andmekogusse biometaan ja elektrienergia lõpptarbimisse andmise andmed ning andmed biokütuse, biometaan või elektrienergia statistika või KHG statistika omaniku vahetuse kohta.

(2) Biometaan lõpptarbimisse andmisel edastatakse lõike 1 kohaselt:

- 1) lõpptarbimisse andja äriregistri kood;
- 2) lõpptarbimisse andmise aasta;
- 3) lõpptarbimisse andmise kuu;
- 4) biokütuse kombineeritud nomenklatuuri kood;
- 5) biometaan päritolutunnistuse väljastamise number;
- 6) lõpptarbimisse antud biometaan kogus MJ-des kordajateta;
- 7) biometaan statistika kogus MJ-des kordajateta, mille süsteemihaldaja väljastab biometaan lõpptarbimisse andnud isiku kontole kauplemisplatvormil;
- 8) mitmekordselt arvesse võetava lõpptarbimisse antud biometaan kogus vedelkütuse seaduse § 2¹lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel;
- 9) kas lõpptarbimisse antud biometaan vastab atmosfääriõhu kaitse seaduse alusel sätestatud biokütuse säästlikkuse kriteeriumitele;
- 10) biometaan tooraine;
- 11) biometaan tootmise viis;
- 12) biometaan alumine kütteväärtus (MJ/kg);
- 13) energiaühiku kasvuhoonegaaside heitkoguste mahukus (g CO₂ekv/MJ);
- 14) biometaan tüüp – esimese põlvkonna biokütus, täiustatud biokütus või muu biokütus;
- 15) biometaan tootva käitise töö alustamise kuupäev;
- 16) kauplemisplatvormi genereeritud biometaan lõpptarbimisse andmise ID.

(3) Elektrienergia lõpptarbimisse andmisel edastatakse lõike 1 kohaselt:

- 1) lõike 2 punktides 1–3 nimetatud andmed;
- 3) maanteetranspordis kasutusse antud elektrienergia kogus jõuseadme kasuteguri kohandustegurita MJ-des;
- 4) lõpptarbimisse antud elektrienergia kogus MJ-des kordajateta;

5) elektrienergia statistika kogus MJ-des kordajateta, mille süsteemihaldaja väljastab elektrienergiat lõpptarbimisse andnud isiku kontole kauplemisplatvormil;

6) kauplemisplatvormi genereeritud elektrienergia lõpptarbimisse andmise ID.

(4) Biokütuse, biometaani või elektrienergia statistika omaniku vahetusel edastatakse lõike 1 kohaselt:

1) ostja äriregistri kood;

2) kauplemisplatvormi genereeritud biometaani või elektrienergia lõpptarbimisse andmise ID või viide kütuse käitlemise andmekogu ülekandetehingule;

3) kauplemisplatvormi genereeritud biometaani või elektrienergia statistika omaniku vahetuse tehingu ID või kütuse käitlemise andmekogust edastatud biokütuse, biometaani või elektrienergia statistika dokumendi number;

4) biokütuse, biometaani või elektrienergia statistika kogus MJ-des kordajateta.

(5) KHG statistika omaniku vahetusel edastatakse lõike 1 kohaselt:

1) ostja äriregistri kood;

2) viide kütuse käitlemise andmekogu ülekandetehingule;

3) kütuse käitlemise andmekogust edastatud dokumendi number;

4) KHG statistika kogus (t CO₂ekv).

Riina Sikkut

Majandus- ja taristuminister

Ahti Kuningas

Kantsler